728/05

Den 1. august 2005 blev i sag nr. 63.871:

xxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Codan Pension A/S
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har to pensionsordninger i Codan Pension A/S, klager over, at selskabet med virkning fra 1/1 2004 vil beregne sig et gebyr på 48 kr. månedligt.

Selskabet har fastholdt at være berettiget til at beregne omkostningsbidraget under henvisning til det til Finanstilsynet anmeldte bonusregulativ.

Det fremgår af sagen, at selskabet i december 2003 orienterede klageren om ændring af reglerne for beregning af bonus. Af skrivelsen fremgår bl.a.:

"**Vi ændrer reglerne for beregning af din bonus**

Codan vil med virkning fra 1. januar 2004 ændre på reglerne for beregning af bonus, herunder visse omkostningsberegninger. I dette brev kan du læse mere om de ændringer, der vedrører dig.

De nye regler medfører ingen ændringer i din nuværende udbetaling men påvirker muligheden for fremover at opskrive din udbetaling.

Gebyr på policer under udbetaling

For policer under udbetaling beregnes fra 1. januar 2004 et gebyr på 48 kr. månedligt (2004-sats). Gebyret kan dog aldrig udgøre mere end 0,5 % årligt af det opsparede

depot på policen. Gebyret nedsætter kun den fremtidige bonus, der kan tilskrives, og ændrer derfor ikke ved din nuværende udbetaling."

Nævnet har spurgt Finanstilsynet, om der i forbindelse med anmeldelsen af regulativet foretages en prøvelse af indholdet. Finanstilsynet har i sit svar af 17/5 2004 bl.a. anført:

"Finanstilsynet kan bekræfte, at tilsynet påser, at selskabernes bonusregulativer og bonussatser er betryggende og rimelige. For så vidt angår bonussatser sker tilsynets kontrol efterfølgende."

Finanstilsynet har uddybende anført:

"Det følger af § 21 i lov om finansiel virksomhed, at selskabets regler for beregning og fordeling af realiseret resultat skal føre til en rimelig fordeling mellem de enkelte kunder. Størrelsen af fremtidig bonus er ikke garanteret. Selskabet har mulighed for at ændre anmeldte bonusregulativer også for bestående forsikringer, hvis det er i overensstemmelse med de aftaler, som selskabet har indgået med sine kunder.

Finanstilsynet påser løbende, at selskaberne overholder bestemmelserne i lovens § 21 om betryggenhed og rimelighed, herunder bekendtgørelse om kontributionsprincippet, som er udstedt i medfør af lovens § 21, stk. 5. Tilsynet er forpligtet til at reagere over for selskaberne, såfremt det anmeldte ikke kan anses for at leve op til lovens krav, men Finanstilsynets manglende reaktion indebærer ikke, at Finanstilsynet kan tages til indtægt for, at have godkendt det anmeldte grundlag.

I henhold til § 3, stk. 3, i anmeldelsesbekendtgørelsen skal anmeldelser af satser, parametre og lignende, hvor selskabet højst forpligter sig til anvendelse af de anmeldte størrelser i et år, ikke indeholde en økonomisk, juridisk og aktuarmæssig redegørelse for de anmeldte størrelser. I stedet skal der efterfølgende redegøres for de anmeldte størrelser i den ansvarshavende aktuars beretning til Finanstilsynet for det år, størrelserne er taget i anvendelse. Dette betyder, at tilsynets kontrol af f.eks. gebyrers rimelighed hovedsagelig sker efterfølgende i forbindelse med tilsynets gennemgang af aktuarens beretning.

…

Såfremt Finanstilsynet ved den efterfølgende kontrol konstaterer, at selskabets anmeldte satser, parametre og lignende ikke kan anses for at leve op til lovens krav om rimelighed, vil Finanstilsynet i medfør af § 21, stk. 6, i lov om finansiel virksomhed pålægge selskabet, at rette op på fordelingen med konsekvens for den allerede forløbne periode."

Klageren har over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet er uberettiget til at indføre det omtvistede gebyr. Klageren har til støtte for sin påstand i skrivelse af 16/4 2004 anført:

"Sådanne gebyrer er ikke aftalt i policerne, og bliver kun meddelt rent *en present* i et årsbrev som en detalje. Penge- og realkreditinstitutter, og nu også livsforsikringsselskaber, forsøger at øge sine i forvejen store indtjeninger med gebyrer, der i dette tilfælde må betragtes som ulovlige. Livsforsikringsselskaber har hele tiden vidst, at der skulle ske udbetalinger til kunderne, hvorfor sådanne udgifter, helt klart har været indregnet i selskabernes oprindelige kalkuler ved forsikringernes tegning."

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at det er berettiget, at selskabet trækker et omkostningsbidrag ved beregning af bonus, og at selskabet har været berettiget til at ændre reglerne for beregning af omkostningsbidraget. Selskabet har henvist til det til Finanstilsynet anmeldte bonusregulativ.

Selskabet har i skrivelse af 24/6 2004 til nævnet anført:

"Forsikrede har etableret i alt to forsikringer. Forsikringerne er etableret med forskellige begæringer på forskellige tidspunkter. I forbindelse hermed er der udstedt og fremsendt en police for hver af de tegnede forsikringer. Codan er umiddelbart forpligtet til at udstede forsikringspolice eller anden skriftlig bekræftelse for hver af disse selvstændige begæringer.

Da policerne er tegnet i forskellige koncernselskaber med mange års mellemrum, finder Codan det rimeligt, at såvel depotomkostninger som udbetalingsgebyrer bevares på begge policer."

Nævnet har i en række lignende sager, ankenævnskendelserne 61.530, 63.160, 63.230, 63.360, 63.422, 63.464 og 63.900, med dissens udtalt, at der ikke i de indgåede forsikringsaftaler var adgang til af bonus at beregne sig et gebyr på 48 kr. for forsikringer, der var under udbetaling, når et sådant gebyr påvirkede størrelsen af selskabets overskud.

Efter nævnets afgørelse i disse sager, har selskabet i en skrivelse til nævnet bl.a. anført:

"**Har et gebyr, der påvirker Codan Pensions omkostningsresultat, hjemmel?**
I Lov om finansiel virksomhed § 21 og kontributionsbekendtgørelsens § 4 om det beregningsmæssige kontributionsprincip er fastsat regler om i hvilket omfang, selskabet er berettiget til at oppebære risikoforrentning (tidligere kaldet driftsherretillæg) og dermed tjene penge på at drive forsikringsvirksomhed.

Disse regler skal ikke aftales med kunderne, hvilket følger af kontributionsbekendtgørelsens § 1.

Finanstilsynet påser løbende, at selskaberne overholder bestemmelserne i Lov om finansiel virksomhed § 21 om betryggenhed og rimelighed, herunder bekendtgørelsen om kontributionsprincippet, som er udstedt i medfør af lovens § 21, stk. 5.

Risikoforretningens størrelse anmeldes til Finanstilsynet og Finanstilsynet anfører i 'Rapport om bonus i livsforsikring' fra 2004, side 9, pkt. 2.4, afsnit 1:

'*Der er ikke krav om, at beregningen og fordelingen af årets resultat mellem egenkapitalen og forsikringstagerne skal fremgå af forsikringsaftalen. Disse forhold reguleres af det offentligretlige regelsæt*.'

Tilsynet er forpligtet til at reagere over for selskaberne, såfremt det anmeldte ikke kan anses for at leve op til lovens krav.

Codan Pensions livsforsikringsselskaber er som bekendt nogle af de livsforsikringsselskaber, der har valgt at underlægge sig Finanstilsynets vejledning om markedsdisciplin.

I kraft af denne vejledning og de modtagne anmeldelser af selskabernes regler for egenkapitalens andel af det realiserede resultat, fører Finanstilsynet statistik over dels de anmeldte regler, og dels størrelsen af den generelle risikoforrentning i de respektive selskaber (fortsat kaldet driftsherretillæg i Finanstilsynets seneste statistik for 2004).

Af Finanstilsynets seneste statistik fremgår, at en række førende livsforsikringsselskaber udover Codan Pension, nemlig Danica Pension Livsforsikringsaktieselskab, Nordea Pension Danmark Livsforsikringsselskab A/S, Topdanmark Livsforsikring A/S og Alm. Brand Livsforsikringsaktieselskab, har anmeldt regler, der giver egenkapitalen en andel på mellem 20 % og 30 % af omkostnings- og risikoresultatet. I alle nævnte selskabers omkostningsresultater indgår en række forskellige gebyrer, som dermed giver anledning til et bidrag i til den risikoforrentning, som tilfalder egenkapitalen. Ifølge samme statistik fra Finanstilsynet forventede de livsforsikringsselskaber, der havde underlagt sig vejledningen om markedsdisciplin, at opnå en risikoforrentning (kaldet driftsherretillæg i statistikken) i 2004 på mellem 0,30 % og 0,82 %, hvor Codan Pensionsforsikring A/S forventede 0,48 % og Forsikringsselskabet Hafnia Liv A/S forventede 0,39 %."

Af forsikringsbetingelserne fremgår, at bonus beregnes efter det til Finanstilsynet anmeldte bonusregulativ.

Af anmeldelse af ændring af bonusregulativ dateret 23/12 2003 fremgår:

"**Gebyrindtægter**

Selskabet indfører et gebyr på 48 kr. pr. måned (2004) for forsikringer oprettet mod indskud og forsikringer under udbetaling, jf. bonusregulativets § 6 b) 1.

Gebyret kan dog årligt ikke overstige 0,5 % af forsikringens nettoreserve, beregnet på tegningsgrundlaget. Gebyret reguleres årligt efter selskabets generelle satsændringer, baseret på forbrugerprisindekset."

Nævnet udtaler:

Nævnet har tidligere ved flertalsafgørelser givet klagere medhold i, at der ikke i forsikringsaftalerne var hjemmel til at opkræve et gebyr som det, også denne sag vedrører. Disse principielle afgørelser er blevet anfægtet af de involverede selskaber, som dermed ikke er bundet af nævnets afgørelser. Efter de foreliggende oplysninger vil en række af disse klagere med støtte fra Forbrugerrådet anlægge sag herom ved domstolene. Nævnet finder det på denne baggrund for rigtigst at afstå fra at træffe afgørelse i tilsvarende sager, så længe dette spørgsmål ikke er endeligt afgjort ved domstolene, jf. også § 4 i nævnets vedtægter.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen